

Szőnyeg - ún. madaras szőnyeg

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	14431
Készítés ideje:	17. SZÁZAD KÖZEPE
Készítés helye:	Anatólia; Szelendi
Anyag:	gyapjú
Technika:	gördesz (szimmetrikus) csomózás
Méret:	hosszúság: 197 cm szélesség: 132 cm csomósűrűség: 621 csomó/dm ²

A festetlen gyapjú alapszínű, ún. fehér oszmán-török szőnyegek legnagyobb számban képviselt csoportja a madaras szőnyegeké. Nevét a szőnyeg tükrét függőleges és vízszintes sorokba rendezett, rozetta motívumokkal kapcsolt, S alakú, stilizált madár-díszítményéről kapta.

Az itt bemutatott szőnyeg a madaras szőnyegek ún. egy középtengelyes változatát képviseli. A függőleges középtengely és a vízszintes sorok alkotta négyzetháló szabadon maradó tereit a madaras szőnyegek állandósult mellékdíszítménye: két levélpalmetta között egyenes száron nyíló rozetta tölti ki, amelyből két kisebb, leveles rozetta nő ki. Az egytengelyes változatokra jellemző módon, a tükrözés mentén kétoldalt egyenes szárú, dőlt állású levelek sorakoznak. A keret fő sávjában felhőszalag-motívum fogas rozettával váltakozik, amelyeket végtelen csomókkal díszített inda kapcsol össze. Belső és külső mellékbordúrje keskeny sávjában zezzug minta fut. Az eredetileg török fürdőházba való szőnyeget Erdélyben és a Magyar Királyságban elsősorban faliszőnyegként vagy utazáskor kocsiszőnyegként használták.

Irodalom

- Szerk.: Mikó Árpád, Verő Mária: *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16-17. század)*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2008. - Nr. VIII-17 (Pásztor Emese)
- szerző: Batári Ferenc: *Oszmán-török szőnyegek. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei I.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 27.

